

21

jij & wij

ne

Ik vertrek

Ellie Bijl: "De Zweden zijn stug, maar als ze zich eenmaal voor je openstellen maak je vrienden voor het leven"

"Ik voelde me op en top zwanger toch lukte het niet"

Marcia Godet lukte het lange tijd niet om zwanger te worden

Een schitterende kerst bij
juweliersfamilie Rikkoert

Feest op de winkelvloer

Deze retailers hebben
kerst heilig verklaard

VOORWOORD

Mijn opa was bloemist in Haarlem, in de Tempelierstraat. Kerst betekende in hun gezin hard werken voor iedereen. Geen chocolademelk en spelletjes onder de boom; geen vakantie, het was juist extra druk. Mijn vader werd als klein jongetje de duinen ingestuurd om hulst, dennentakken, rozenbottels en kaardenbol te plukken voor de kerststukken.

De achterkleinkinderen van deze bloemist hangen aan het eind van het jaar vooral lethargisch rond in hun pyjama's. Vroeger maakte ik wel kerststukjes met hen, helaas is overgrootvaders talent niet in hun genen meegegeven. Een paar takjes in een bonk oase prikken, een kaars erbij persen. Klaar. Mooier dan dat werd het niet.

Ik ga dit jaar toch weer een kerststukjespoging wagen. Het is een mooie traditie. En jongste zoon laat ik helpen – die is kunstzinniger dan de rest. Stuur ik zijn broer het veld in, net als opa vroeger. Soms moet je die genen een beetje op gang helpen.

In deze Jij&Wij, naast Ellie Bijl in Zweden en hospitality op de werkvloer, aandacht voor de met edelsmidgenen belaste familie Rikkoert. Zij runnen een familiebedrijf dat al generaties floreert. In de decembermaand is het daar topdrukte. Net iets anders, maar toch zoals bij mijn grootouders, 70 jaar geleden. Fijne feestdagen en veel leesplezier!

Jorinde Crum
Hoofdredacteur Jij&Wij magazine

Inhoud

nr. 21

Jij&Wij, jouw magazine van Pensioenfonds Detailhandel

06 Nieuws

De populairste kleine kerstmarkten op een rij, 150 jaar Bijenkorf, goed nieuws voor iedereen die nieuwsgierig is naar de prestaties van Pensioenfonds Detailhandel en delen is het nieuwe hebben.

12 In Jij& je favoriete klant

De Kleine Kapitein in Rotterdam. Derde portret in de nieuwe serie over winklmedewerkers en hun bijzondere band met een klant.

14 “Gastheerschap is een state of mind”

Kitty Koelemeijer, hoogleraar Retail & Marketing aan de Nyenrode Business Universiteit deelt in dit interview haar visie op de toenemende rol van hospitality op de winkelvloer.

16 “Zolang je plezier maakt en geniet, kun je heel veel aan”

De kinderwens van Marcia Godet was groot. Toen een zwangerschap uitbleef, belandde ze in een traject vol onderzoeken, hormonen en teleurstellingen.

20 Shoppen, vlakbij de olifanten

In het hartje van Emmen ligt Wildlands Adventure Zoo. Daaromheen een gezellig winkelgebied met verrassend hippe winkels.

22 Een schitterende kerst

Rikkoert Juweliers is een eeuwenoude juweliersfamilie. Ze hebben zes speciaalzaken verdeeld over twee locaties. Een deel van de juwelen wordt in huis gemaakt.

26 Kerstgekkies?

Misschien ken je zelf iemand uit je omgeving die gek is op de kersttijd en het liefst in juli al de lampjes ophangt. Na een online oproep onder winklmedewerkers meldden zich een aantal mensen met het kerstvirus.

36 Roep om duurzamer te beleggen

Universiteit Maastricht deed onderzoek: Deelnemers willen een groener en menselijker beleggingsbeleid, ook al heeft dit misschien consequenties voor hun opgebouwde pensioen.

38 “Het geeft voldoening om iemand een zetje in de goede richting te geven”

Jessica Verhulsdonck - filiaalleider bij kringloopwarenhuis Het Goed in Nijmegen - vertelt over haar drive.

40 Ik Vertrek

Hoe is het om te emigreren naar Zweden? De Rotterdamse Ellie Bijl vertrok tien jaar geleden. Dat ging niet over rozen.

45 Jij & leidinggeven

Monique van der Most geeft leiding aan vier vrouwen. Op de redactie kregen we mailtjes dat we haar moesten spreken. “Ze is een geweldige leidinggevende”.

46 “Een pensioenfonds moet zich veel meer dan twintig jaar geleden bewust zijn van haar maatschappelijke rol”

Henk Schuijt, voorzitter van de Raad van Toezicht over de prestaties van Pensioenfonds Detailhandel.

50 & 51 Puzzelen & Teamspirit

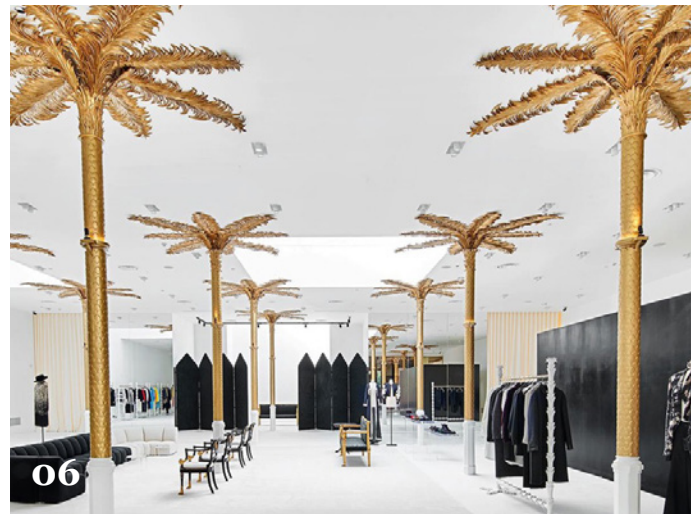
Shoppen in Emmen 20

26

40

06

12

16

36

Volg ons op jijenvijmagazine.nl

Jij&Wij verschijnt 3 x per jaar
Opplage: 318.000 exemplaren
Stuksprijs van jij&wij: 0,46 eurocent
Concept & realisatie: thepublisherswife
Gedrukt door: Habo DaCosta

Aan deze editie werkten mee: Yuri Alvites, Kees Beudeker, Sam Beudeker, Theo Brugmans, Jorinde Crum, Nienke Duimelaar, Tim Eshuis, Jasmijn Evans, Malou Godet, Henk Groot, Henk Hokke, Daniël Johansson, Lize Kraan, Marianne Kronenberg, W. Plantinga, Marco Reijken, TKP Pensioen, René Upperman, Wijnand van Till, Ard de Wit.

Heb je vragen over jouw pensioen? Bel 0800-1972 (tussen 9.00-17.00 uur)

Pensioenfonds Detailhandel

Aan dit nummer kunnen geen rechten worden ontleend. Bij de samenstelling van deze uitgave is de inhoud met de grootst mogelijke zorg tot stand gekomen. Echter, cijfers en/of informatie kunnen in bepaalde gevallen achterhaald zijn bij het ter perse gaan van dit magazine. Wil je Jij&Wij magazine niet meer per post ontvangen, ga dan naar de website en log in op Mijn Omgeving.

NIEUWS

Een selectie van de laatste lifestylenieuwjes en leuke weetjes uit de retail en pensioenwereld.

150 jaar Bijenkorf

In 2020 viert Nederlands grootste warenhuis feest. De winkel waar je van oudsher terecht kunt voor onder meer kleding, cosmetica en luxe woonartikelen bestaat maar liefst 150 jaar. Om ervoor te zorgen dat zoveel jaar historie niet verloren gaat, heeft de Stichting Cultureel Erfgoed de Bijenkorf, samen met voorzitter en oud-Bijenkorf CFO John van Nuenen, alle verhalen, foto's en andere documentatie van het warenhuis gebundeld in een boek.

INDRUKWEKKENDE HISTORIE

Niet alle documentatie was te vinden in het archief van moederbedrijf KBB, waardoor Van Nuenen bijna zeven jaar bezig is geweest om de laatste periode vanaf 1985 vast te leggen. Eén ding is zeker: de Bijenkorf-geschiedenis is allesbehalve saai. Van Nuenen: "In 150 jaar is er veel gebeurd: veranderingen in het businessmodel met bijvoorbeeld de introductie van een webwinkel, een fusie en overnames. Erg indrukwekkend dat het bedrijf er vandaag de dag nog is. Ik heb warme herinneringen aan de Beienkorf en vind het dan ook geweldig om zoveel jaar later een bijdrage te mogen leveren aan het in leven houden van de Bijenkorf-verhalen."

BIJ JOU OP DE MAT

In de 22 verhalen die het boek telt, komen diverse thema's aan bod, zoals: de oprichters, architectuur, personeel, kunst en cultuur, etalages, mode, wonen en de oorlogsjaren. Naast het boek wordt er een digitaal platform gelanceerd rond de viering. Denk jij: dat boek móet ik hebben? Stuur dan een mail naar jubileumboek@cultureelerfgoeddebijenkorf.nl en ontvang hem tegen een gereduceerd tarief.

Kunst of kitsch?

Gouden palmbomen en kunst aan de wand: aan flair geen gebrek in de onlangs geopende concept store Daria in Barcelona. De zorgvuldig samengestelde winkel beslaat maar liefst 1500 vierkante meter en biedt een mix van mode, kunst, boeken en meubelen. Ook vind je er een restaurant in brasserieestijl. Het concept werd bedacht door creatief directeur Djaba Diassamidze, het brein achter het gelijknamige prêt-à-porter label.

Hoeveel ballen heb jij nodig?

Wil je in één keer berekenen hoeveel kerstballen, slingers en meters licht je nodig hebt? Check dan Jij&Wij magazine online en vul daar onder meer de hoogte van je boom in. De calculator van de Universiteit van Sheffield doet de rest. Zij ontwikkelde in opdracht van het Britse warenhuis Debenhams een tool waarmee je in één keer uitrekent wat je aan kerstversiering nodig hebt.

Samen sterk

Pensioenfonds Detailhandel en Pensioenfonds Horeca & Catering bundelen hun krachten in het Dutch Engagement Network. Doel van de samenwerking is om bedrijven waarin ze beleggen direct te stimuleren tot een duurzame bedrijfsvoering.

Uniek

Het Dutch Engagement Network doet dit namens tweeënhalve miljoen Nederlanders die deelnemen aan de twee pensioenfondsen. Dit is uniek: alleen in Scandinavië bestaat een vergelijkbaar initiatief.

Toekomst

Henk Groot, hoofd beleggingen van Pensioenfonds Detailhandel: "Het is voor ons land een absolute primeur dat twee eindbeleggers de handen ineenslaan om bedrijven uit hun beleggingsportefeuille aan te sporen tot een nog duurzamere handelwijze. Het is de bedoeling dat in de toekomst meer Nederlandse pensioenfondsen aansluiten."

Vragen voor Ard...

1 Hoe kan het dat heel veel pensioenfondsen een dekkingsgraad onder de 100 procent hebben, maar Pensioenfonds Detailhandel niet (ruim boven de 100)?

"Dat komt vooral omdat Pensioenfonds Detailhandel het risico van een dalende rente voor een groot deel heeft afgedekt."

2 Kan ik mijn pensioen eerder laten ingaan of meer opnemen aan het begin van mijn pensioen?

"Dat kan beide. Je kunt vanaf je 55ste je pensioen laten ingaan. Het pensioen dat je krijgt wordt dan wel lager, aangezien je langer pensioen ontvangt. Je kunt er ook voor kiezen om eerst een hoger pensioen te ontvangen en daarna lager, of andersom."

3 Uit onderzoek van de Universiteit Maastricht komt naar voren dat deelnemers een duurzamer beleggingsbeleid van Pensioenfonds Detailhandel verlangen. Hoe zit dat?

"Pensioenfonds Detailhandel heeft een aantal duurzaamheidsthema's opgenomen in het duurzaam beleggingsbeleid. Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers het met deze thema's eens zijn. Daarnaast hebben ze aangegeven dat zij graag zouden zien dat er een extra thema wordt toegevoegd: duurzame consumptie en productie."

Ard de Wit is Hoofd Risk & Finance bij Pensioenfonds Detailhandel.

Kort maar krachtig

Goed nieuws voor iedereen die nieuwsgierig is naar de prestaties van Pensioenfonds Detailhandel, maar liever geen 120 pagina's doorworstelt: er is nu ook een verkorte versie van het jaarverslag. Hierin vind je alle highlights op een rij, zodat je binnen een handomdraai op de hoogte bent van alle ontwikkelingen. Handig, toch?

Easy peasy

Jonge ouders opgelet: binnenkort is er de 'schone billen box'. Deze bevat alle basics voor baby's, van luiers tot verschoningsdoekjes. Je kunt een abonnement nemen op de box, zodat je nooit meer misgrijpt, omdat je door je voorraad heen bent. Er zijn meer handige boxen die het leven wat makkelijker maken. Zo is er een 'snuffelbox' met leuke speeltjes en gezonde snacks voor je trouwe viervoeter. En zelfs bestel je online een 'Miss Monthly-box': handig voor je tienerdochter.

Oud wordt nieuw

1. Circulair Cadeau (oftewel, uit de kringloop)

Ben je op zoek naar een cadeau dat bijzonder is of wat je niet zomaar overal kunt vinden? Neem dan een kijkje in een kringloopwinkel. Hier vind je leuke en unieke items die al eerder gebruikt zijn en je kunt er ook terecht voor een kerstoutfit.

2. Anders inpakken

Super zonde om cadeaupapier maar een keer te gebruiken. Ga zero waste, denk bijvoorbeeld aan kranten of tijdschriften die je nog hebt liggen en als pakkapier kunt gebruiken.

3. Klimaatbewust kerstdiner

Voedselverpakkingen zijn de absolute nummer 1 vervuilers tijdens de kerstdagen. Probeer je kerstdiner lekker vers te kopen en koop je producten onverpakt op de markt. Denk ook goed na over de porties die je gaat serveren.

INSIGHTS

Met beide benen op de grond

De schoen- en lederwarenbranche is ook aangesloten bij Pensioenfonds Detailhandel. Nederland telde in 2018 2.608 schoenwinkels, waarvan 1.260 zelfstandige zaken en 1.348 formules. Er werd datzelfde jaar 581 miljoen euro uitgegeven aan herenschoenen en ruim 1.2 miljard euro aan damesschoeisel. De omzet van kinderschoenen lag in dat jaar op 2.965 miljoen euro. Er werken 17.775 mensen in de schoenenbranche. In 2008 waren dat er nog 23.620. De gemiddelde leeftijd van de werknemers is 38 jaar. 28 procent van de werknemers is man. Het gemiddelde bruto-inkomen is 20.628 euro.

De leukste kerstmarkten van eigen bodem

Wie denkt dat je voor een gezellige kerstmarkt de grens over moet, heeft het mis. Ook in ons eigen kikkerlandje kun je naar hartenlust struinen. Jij&Wij magazine ging op zoek naar de vijf mooiste en sfeervolste kerstfairs.

1. Valkenburg

Ben je romantisch ingesteld en fan van sprookjes? Dan zijn de Valkenburgse Fluweelengrot en Gemeentegrot in december bij uitstek kerstuitjes nummer één.

2. Leiden

Anders dan anders: in de knusse sleutelstad vind je een kerstmarkt op het water. Drijvend op de Nieuwe Rijn bestel je warme chocolademelk of een braadworst. Daarnaast is er kermis op de kade.

3. Maastricht

Maastricht ademt kerst. Heel het Vrijthof wordt tijdens de wintermaanden omgetoverd tot winterfair. Schaats op de ijsbaan, struin door Dickens Village of hang je kerstbal in de mega wensboom op het plein.

4. Haarzuilens

Met een bezoek aan de Country & Christmas Fair waan je je even terug in de tijd. Geniet van de winterse sfeer van Anton Pieck in de tuinen van Kasteel de Haar. Op zoek naar een origineel kerstcadeau? Ook voor bijzondere delicatessen en brocante spullen zit je hier goed.

5. Dordrecht

De hele binnenstad van het historische Dordrecht wordt een waar kerstdorp met echte kerststal. Hier ontfermen herders zich over ganzen, kippen, schapen, geiten en zelfs een kameel. Leuk voor jong en oud.

Pensioen in beeld

Er is veel te doen rondom het pensioenakkoord. Daarom organiseerde Pensioenfonds Detailhandel in samenwerking met brancheorganisatie INretail vorige maand een bijeenkomst voor tekst en uitleg. Benieuwd? Bekijk de sfeerimpressie op pensioenfondsdetailhandel.nl

Oeps!

In het vorige nummer, Jij&Wij magazine 20, is er een foutje geslopen. Hierin staat dat indien je tien jaar voor je pensioen zit en minder gaat werken, je pensioen op basis van 100 procent werk verder wordt opgebouwd. Dit is echter alleen als jouw werkgever een cao heeft afgesloten in de Retail Non-Food. Is dat niet zo, dan kan er voor jou een andere regeling gelden.

Delen is het nieuwe hebben

De feestdagen zijn al duur zat. Gelukkig kun je die feestelijke schoenen of dat kekke cadeau ook prima scoren in een vintagewinkel: betaalbaar, duurzaam én uniek. Jij&Wij magazine zet de leukste adressen voor je op een rij.

Laura Dols

Al 45 jaar een begrip in de Amsterdamse Negen Straatjes: Laura Dols. Ben je op zoek naar een oogverblindende jurk of feestelijke accessoires? Dan zit je hier goed!

Sussies Vintage

Als je je portemonnee trekt, dan wil je natuurlijk wel een mooi exemplaar in handen hebben. Bij Sussies Vintage in Nijmegen heb je er al één voor vijf euro. Van klassiek zwart tot bontgekleurd.

Dearhunter

Na een bezoek aan deze Rotterdamse vintageboetiek steel jij de show tijdens het kerstdiner. Hier vind je niet alleen kleding uit de jaren zestig tot tachtig, maar kun je je ook van top tot teen laten stylen (zelfs je haar!).

Vintage Island

Wollen sjaals, fijne jassen en schoenen... héél veel schoenen. Deze winkel met 'good old fashion' is zeker een bezoekje waard. Gevestigd in: Utrecht, Delft, Leiden, Haarlem, Groningen, Maastricht en Den Haag.

Vintage Nō 5

In de oude stad van Alkmaar koop je designer kledingstukken voor een prikkie. Zowel heren- als dameskleding krijgt hier een tweede leven. Behoeft aan meer structuur in je kledingkast? Vintage Nō 5 helpt je graag.

Jij& je favoriete klant

De Kleine Kapitein is een buurtkinderboekwinkel. De Rotterdamse zaak is vernoemd naar het gelijknamige boek van Paul Biegel, dat in 1972 de Gouden Griffel won.

“Hij zorgt voor gezellige drukte”

Soms is een klant niet alleen koning, maar ook een goede vriend, sfeermaker of inspiratiebron. Voor Daniël Albering (54), eigenaar van De Kleine Kapitein in Rotterdam, staat Kees Dirksmeier (2) voor het buurtgevoel van de winkel.

Malou Godet Wijnand van Till

Kees:

“Ik vind de winkel cool!”

Daniël:

“En wij vinden Kees cool! Hij zorgt - samen met een hoop andere buurtkinderen - voor gezellige drukte; precies de sfeer die wij willen als kinderboekwinkel.”

Meer weten? Lees verder op jijenvijmagazine.nl

“Gastheerschap is een state of mind”

Wie bij de term gastheerschap enkel aan restaurants en hotels denkt, heeft het mis. Ook in de retail is het van belang om klanten te behandelen als welkome gasten. “Dat betekent overigens niet dat je voortdurend het vuur uit je sloffen moet lopen”, nuanceert Kitty Koelemeijer, hoogleraar Marketing & Retailing aan de Nyenrode Business Universiteit. Jij&Wij magazine sprak met haar over hospitality op de winkelvloer.

Malou Godet

Gastheerschap lijkt soms wel een modewoord. Wat verstaat u er precies onder?

“Iemand het gevoel geven dat hij welkom en op zijn plek is. Met name dat laatste is belangrijk: als je een winkel binnenloopt, moet je niet het idee hebben dat je een vreemde eend in de bijt bent. Eigenlijk moet elke retailer

twee dingen uitstralen: ‘fijn dat je er bent’ en ‘je mag jezelf zijn’.”

Welke retailers doen dat goed?

“Dan denk ik toch gelijk aan de grotere supermarkten. Als je in Albert Heijn een vakken-vuller aanspreekt, heb je nooit het gevoel dat je stoort of een onnozele vraag stelt.”

Wat is het verschil met klantvriendelijkheid?

“Het gaat een stap verder. Klantvriendelijkheid zie ik als het verlenen van een goede service; een onderdeel van de customer journey. Terwijl gastheerschap een state of mind is. Je moet niet alleen oog, maar ook hart hebben voor de klant.”

Is dat iets wat in je zit of kan iedereen het leren?

“Sommige mensen zijn van nature een goede gastheer of -vrouw, maar je kunt het ook prima leren. Het belangrijkste is, dat je bereid bent om iedere (potentiële) klant te zien als een persoon die ertoe doet. Voel je je niet comfortabel in die rol, dan hoor je niet thuis in de detailhandel.”

Waarom is gastheerschap essentieel op de winkelvloer?

“Vroeger moest je wel naar de winkel als je je wilde oriënteren op een bepaald product of van plan was om een aankoop te doen. Tegenwoordig kun je online eindeloos vergelijken en heb je het product van je keuze met een paar muis-klikken in huis. Door deze ontwikkeling is het bezoek aan de winkelstraten de afgelopen twaalf jaar met 25 procent afgenomen.”

Met andere woorden: als iemand de moeite neemt om naar een winkel te komen, dan moet diegene daarvoor worden beloond?

“Precies. Als iemand parkeergeld heeft betaald of door weer en wind is gegaan

“JE MOET NIET ALLEEN OOG, MAAR OOK HART HEBBEN VOOR DE KLANT”

Kitty Koelemeijer

om jouw winkel te bezoeken, dan moet je ook wat bieden. Anders wordt de volgende aankoop vanaf de bank gedaan. De mate van gastvrijheid moet uiteraard wel passen bij de winkelformule. Als discounter neem je niet de paraplu van je klanten aan, maar je kunt ze wel laten schuilen in de winkel.”

Hoe zit het met online winkels, speelt gastheerschap daar ook een rol?

“Jazeker. Als webshop moet je bijvoorbeeld bepalen wanneer iemand door een chatbot kan worden geholpen en wanneer er een klantenservicemedewerker nodig is. Daar op de juiste manier invulling aan geven, vraagt om inleving in de klant. Net zoals dat in fysieke winkels nodig is.”

Zijn daar trucjes voor?

“Er zijn allerlei profielen en vragenlijsten ontwikkeld die je kunnen helpen om erachter te komen met wat voor type klant je te maken hebt. Toch zou ik nooit blind op scripts afgaan; daar is interactie te complex voor. De moeite

nemen om te kijken wat iemand uitstraalt, luisteren naar de manier van spreken, lichaamstaal opslaan: dáár gaat het om. Je moet emoties snappen én oprecht zijn.”

Waarom is dat laatste zo belangrijk?

“Als je doet alsof, dan prikken mensen daar altijd doorheen. Daarbij geldt, dat een klant veel meer van je accepteert wanneer je authentiek bent. Mocht iets een beetje onhandig of onbeholpen gaan, dan wordt dat je vergeven.”

Is dat zo? Je hoort vaak dat klanten tegenwoordig erg mondig en veeleisend zijn.

“Ze zijn een bepaald serviciveau gewend. Honderd dagen retourrecht, binnen vieren-twintig uur iets in huis hebben: het is allemaal heel normaal. Als het er bij jou in de winkel anders aan toe gaat, hoeft dat niet erg te zijn, maar je moet wél een goed verhaal hebben. Wanneer je een plausibel antwoord hebt, accepteert een klant veel.”

Wat is de grootste misvatting rond gastheerschap?

“Dat het gelijkstaat aan ja-knikken en beleefd zijn. Je hoeft een klant helemaal niet naar de mond te praten of voortdurend het vuur uit je sloffen te lopen, integendeel. Het gaat erom dat je mensen helpt om een goede keuze te maken. Dat je assisteert en faciliteert in een setting waarin ze zich op hun gemak voelen.”

Zodat ze blij de deur uit gaan.

“Mét een aankoop. Want uiteindelijk moet je wel de verkoop sluiten. Dat wordt weleens vergeten, maar je moet het zo zien: als mensen door jou een succesvolle aankoop kunnen doen, ben je ze alleen maar ter wille. En dat is precies waar het bij gastheerschap om draait.”

“Zolang je plezier maakt en geniet, kun je heel veel aan”

MARCIA DOORLIEP EEN HEFTIG VRUCHTBAARHEIDSTRAJECT

De wens om moeder te worden, is er bij Marcia Godet (38) altijd geweest. Helaas blijkt de weg ernaartoe geen gemakkelijke. Na een jaar tevergeefs proberen, belandt ze in een medisch traject. Een periode vol onderzoeken, hormonen en teleurstellingen volgt. “De uitspraak: ‘laat het los, dan komt het vanzelf’, irriteerde me mateloos.”

Malou Godet | Wijnand van Till

N

Marcia: “Uitgaan, reizen, carrière maken: voor mij is het belangrijk om alles uit het leven te halen. Ik wilde daarom niet te vroeg aan kinderen beginnen, maar dát ik moeder zou worden, stond vast. Vijf jaar geleden besloten mijn vriend en ik ervoor te gaan. We hielden er rekening mee dat het niet gelijk zou lukken, maar na een tijdje begin je je toch zorgen te maken.” Het stel gaat naar de huisarts en wordt doorgestuurd naar het ziekenhuis voor verschillende onderzoeken. “We bleken allebei in prima conditie te zijn. De gynaecoloog zei dat het een kwestie van pech was geweest en verwachtte dat ik binnen korte tijd zwanger zou worden. Ze stelde voor om het een paar maanden aan te kijken en pas na de zomer – mocht het dan nog niet gelukt zijn – te starten met IUI: een vruchtbaar-

heidsbehandeling waarbij op het juiste moment in de cyclus de beste zaadcellen worden ingebracht.”

VERLOREN TIJD

De gynaecoloog blijkt gelijk te hebben: die zomer is het raak. Maar het geluk is van korte duur. “Na zeven weken kreeg ik een miskraam. Natuurlijk was ik verdrietig, maar ik vond het ook een geruststelling om te weten dat ik zwanger kon worden.” Wanneer Marcia en haar vriend dat najaar met het besproken IUI-traject willen beginnen, krijgen ze slecht nieuws: ze moeten een half jaar wachten. “Omdat ik op de natuurlijke manier in verwachting was geraakt, gingen ze ervanuit dat het nogmaals zou lukken. Helaas werd ik steeds weer ongesteld. Na vijf maanden had ik er genoeg van. Ik belde het ziekenhuis om te zeggen dat we zo snel mogelijk wilden starten, maar tot mijn grote ergernis moesten we opnieuw op de wachtlijst. Elke maand dat er niets gebeurde, voelde als verloren tijd.”

HEFTIGE HORMONEN

Wanneer het traject dan eindelijk begint, blijkt de impact groot. “Ik vond het lastig om alle ziekenhuisbezoeken – een aantal per maand – te combineren met mijn drukke baan als Retail Director bij Denham. Ook omdat mijn baas en collega’s in eerste instantie niet op de hoogte waren. Daarnaast reageerde mijn lijf heftig op de medicatie: normaal gesproken ben ik positief, maar door de hormonen die ik moest slikken, was het glas soms halfleeg. Gelukkig kon de dosering verlaagd worden, waardoor ik me weer mezelf ging voelen.” De behandeling werpt zijn vruchten af, want na de tweede poging is Marcia zwanger. “Uiteraard hield ik er rekening mee dat het weer mis kon gaan, maar toen het hartje na tien weken niet meer klopte, kwam dat keihard aan. Ik was ontroostbaar. De dagen die volgden,

waren erg emotioneel. Doordat mijn lijf nog steeds zwangerschapshormonen aanmaakte, begon mijn buik een bolling te vertonen en was ik supermisselijk. Je zó zwanger voelen, terwijl het vruchtje niet meer leeft, is geestelijk heel zwaar. Pas nadat mijn lijf het had afgestoten, kwamen mijn hormonen in balans.”

BOTTE OPMERKINGEN

De pogingen die volgen, leveren niets op. Gelukkig kan Marcia rekenen op steun van familie en vrienden. “Ik ben er altijd heel open over geweest. Ook omdat je vanaf een bepaalde leeftijd toch de vraag krijgt of je geen kinderen wilt. Wat me wel heeft verbaasd, is de botheid van sommige mensen. ‘Wordt het niet eens tijd voor kinderen?’ vroegen ze dan. Als ik vervolgens met een stalen gezicht antwoordde dat ik al twee miskramen had gehad en in een vruchtbaarheidstraject zat, waren ze gelijk stil. Ook de uitspraak: ‘laat het los, dan komt het vanzelf’, irriteerde me mateloos. Je slikt hormonen, moet om de haverklap naar het ziekenhuis en zit elke maand in spanning of je wel of niet ongesteld wordt: dan kun je er moeilijk niet mee bezig zijn.”

KANS OP EEN MEERLING

Marcia is zich al aan het oriënteren op IVF als ze eind 2018, geheel onverwacht, een positieve zwangerschapstest in handen heeft. “We waren euforisch, maar knepen ‘m ook een beetje. De laatste inseminatie was namelijk afgeblazen, omdat er teveel rijpe eitjes waren en de kans op een meerling te groot. Tegen het advies van de gynaecoloog in hadden mijn vriend en ik toch gemeenschap gehad. Toen we zes weken later op de echo één hartje zagen kloppen en geen vijf was dat wel een opluchting, haha.” Hoewel het stel dolblij is, is er ook angst om het kindje te verliezen. “Vooral de eerste weken waren spannend. Als ze iets langer aan het zoeken

waren naar het hartje, schoten we gelijk in de stress. Gelukkig kregen we meer vertrouwen naarmate de tijd vorderde en hebben we vooral genoten van de zwangerschap.”

IN HET MOMENT

Na een lange bevalling wordt op 5 september Lennox geboren. “Ik vond het een heel bijzondere en overweldigende gebeurtenis. Inmiddels is hij alweer twee maanden oud en voelt het heel vertrouwd om hem in mijn leven te hebben. Natuurlijk is het niet altijd makkelijk: een dag op kantoor vind ik denk ik minder pittig dan een dag alleen thuis met Lennox. Ik ben van het organiseren en plannen, maar op een baby kun je maar weinig invloed uitoefenen; je moet meegaan met zijn ritme. Toch zijn alle clichés waar: ieder glimlachje doet je hart smelten.” Ondanks alle teleurstellingen heeft Marcia nooit bij de pakken neergezeten. “Diep vanbinnen heb ik altijd het vertrouwen gehad dat het goed zou komen. Wat mij in moeilijke periodes heeft geholpen, is om in het moment te leven en te focussen op de dingen die er wél waren. Zolang je plezier maakt en geniet, kun je heel veel aan!”

“Ik voelde me op en top zwanger, terwijl het vruchtje niet meer leefde”

ACHTERGROND

MARCIA& PENSIOEN

Niets liever willen dan een kind, maar elke maand een negatieve zwangerschapstest. Voor één op de zes stellen is dat de harde realiteit. Wanneer er wordt gekozen voor een vruchtbaarheidsbehandeling kan dat impact hebben op het werk. Denk aan de vele ziekenhuisbezoeken, fysieke en mentale klachten.

Ook Marcia vond het lastig om het IUI-traject te combineren met haar drukke baan. Het heeft haar erg geholpen om haar collega’s en werkgever op een gegeven moment toch in te lichten. Hoewel Marcia door de hormonen en teleurstellingen niet altijd lekker in haar vel zat, heeft dat bij haar niet geleid tot gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Tijdens het zwangerschapsverlof van Marcia werd haar pensioen verder opgebouwd via de werkgever.

Meer weten over je pensioen?
Bel 0800-1972 (van 09.00 tot 17.00 uur)

Shopper in Emmen

Wel eens gedacht aan een bezoek aan de Vlinderstad? Van een dag naar Wildlands Adventure Zoo tot gezellig samen winkelen, wandelen of fietsen? Het kan in Emmen! Ook bij minder mooi winterweer zit je hier goed: het overdekte winkelcentrum is 't grootste van Noord-Nederland.

Nienke Duimelaar & Malou Godet

2 KINDERFEEST

Van snoezig tot super stoer. Bij KeeZ & Co in Emmen verkopen ze kinderkleding voor iedere leeftijd. Of je nu een eigengereide tiener in de dop bent of ligt te stralen in de wieg, bij deze winkel vind je de populairste merken baby- en kinderkleding. Er is voor kinderen ook een gezellige speel- en chillruimte. Niet onbelangrijk, in de winkel staan behulpzame en lieve verkoopsters waar je alles aan mag vragen. Voor de papa's, mama's, opa's, oma's, tantes en ooms is er altijd wat te drinken.
Monetpassage 160 – keezenco.nl

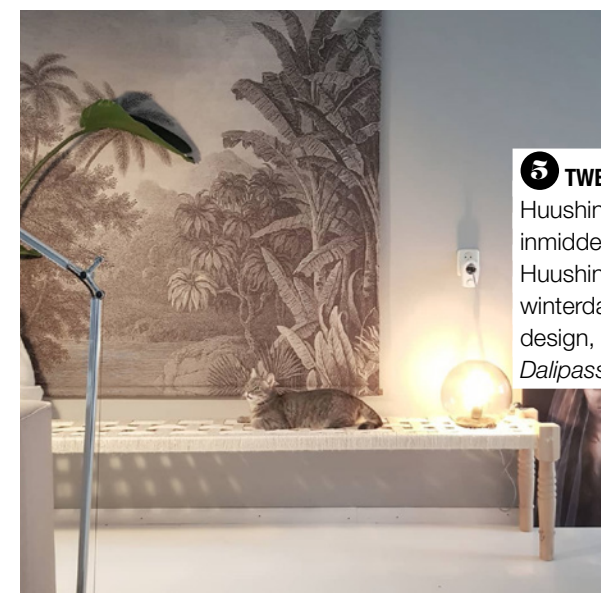
6 POP IN DE FLES

Eetcafé Groothuis bestaat honderd jaar en is een van de oudste uitspanningen van Emmen. In 2015 werd de horecagelegenheid nummer 1 in de café top 100 van het vakblad Misset Horeca. Alles wat op de menukaart staat is biologisch en in eetcafé Groothuis treden veel bands op.
Stationsstraat 75 – Eetcafegroothuis.nl

5 TWEE IN EEN

Huushinne is gestart als webwinkel, maar inmiddels ook live te bezoeken. Woonwinkel Huushinne biedt inspiratie in de koude winterdagen en je vindt er Scandinavisch design, fijn servies én goede koffie.
Dalipassage 13 – huushinne.nl

7 MIDDEN IN EMMEN: OLIFANTEN

Dierenpark Emmen heet tegenwoordig Wildlands Adventure Zoo. In 2016 werd het heropend door koning Willem-Alexander. Je vaart er tussen de olifanten en apen of je maakt een trucksafari door de Savanne. Wildlands Adventure Zoo ligt centraal in de binnenstad. Aanrader!
Raadhuisplein 99 – wildlands.nl

3 NITA

Nita Bloemsierkunst brengt je meteen in de kerstsfeer. Bijzondere items voor in de boom, of een mooie krans aan de deur... Je shopt het bij Nita. Niet zulke groene vingers? Ook voor advies kun je hier terecht.
Hoofdstraat 3 – nita.nl

4 OUWE MEUK? VINTAGE DESIGN!

Vroeger ging je naar een kringloopwinkel als je geen andere keuze had, tegenwoordig is het hot en nog duurzaam ook. Kringloopwinkel De Waar is ingericht als een heuse woonboulevard. Verdeeld over twee reusachtige verdiepingen worden tweedehands meubels, servies en kleding mooi gepresenteerd.
Abel Tasmanstraat 23 – dewaar.nl

Een schitterende kerst

Op twintigjarige leeftijd was Ab Rikkoert, een telg uit een juweliersfamilie, de jongste juwelier van Nederland. Zo'n 35 jaar later heeft hij, samen met zijn broer Perry, de leiding over zes speciaalzaken verdeeld over twee locaties: Schoonhoven en Lekkerkerk. Een kijkje achter de schermen bij familiebedrijf Rikkoert Juweliers.

≡ Nienke Duimelaar 📷 Tim Eshuis

Met ruim 75 meter aan etalageruimte en een uitgebreide webwinkel beschikt Rikkoert Juweliers over een van de grootste juwelierscollecties van Nederland. Deze is met zorg samengesteld door de vijfde generatie van de juweliers- en edelsmidfamilie Rikkoert. De zaak bestaat sinds 1876 en is met recht een familiebedrijf te noemen: opgericht door edelsmid Jacobus Rikkoert en inmiddels overgenomen door Ab en Perry. De broers heb-

ben de leiding over een team van 35 medewerkers dat werkt in een van de zes oud-Hollandse grachtenpanden en een voormalige synagoge. Stuk voor stuk panden waar de historie nog voel- én zichtbaar is.

MET DE PAPLEPEL

Ab Rikkoert: "Ik ben opgegroeid met het bedrijf om de hoek. Mijn ouders waren altijd druk aan het werk in onze winkel en dan groei je er als kind automatisch in mee. Het was voor mij al vroeg duidelijk dat ik de zaak zou overnemen.

Veel juweliers laten reparaties buiten de deur uitvoeren. Bij Rikkoert Juweliers repareert men in eigen huis, waaronder groot zilverwerk.

“Van een oliesjeik die komt voor de aankoop van zilveren kandelaren tot kinderen die op zoek zijn naar een eenvoudig ringetje. We krijgen van allerlei mensen over de vloer”

Als ik het niet leuk zou vinden, had ik echt andere keuzes gemaakt. Maar het leek mij het mooiste vak wat er is!” Zo gezegd zo gedaan. Ab leert het vak van juwelier en goudsmid aan de Vakschool Schoonhoven en start na het behalen van zijn diploma in 1984 een eigen zaak in Lekkerkerk.

GROOT ZILVERWERK

“Het gevoel voor stijl, kwaliteit en originaliteit is mij met de paplepel ingegoten. Het echte ambachtswerk neemt dan ook een belangrijke plek in binnen ons bedrijf. De meeste juweliers laten hun reparaties buiten de deur doen, maar wij vinden het belangrijk om de klant van A tot Z te bedienen. Om die reden voeren wij de reparaties, bijvoorbeeld van groot zilverwerk, in eigen huis uit. Onze vestigingen hebben een eigen specialisme met atelier, waar klanten met vragen bij een van onze medewerkers terecht kunnen. Door het rechtstreekse contact met de klant, weten we precies aan de wensen te voldoen.”

DRUKKE DECEMBERPERIODE

“Natuurlijk ben ik als eigenaar met veel verschillende dingen bezig zoals marketing en inkoop, maar ik zou het zonde vinden om zelf nooit meer in de winkel te staan. Het klantencontact met bijbehorende wensen maakt mijn werk juist afwisselend. Wij krijgen heel divers publiek over de vloer: van een oliesjeik die komt voor de aankoop van zilveren kandelaren tot kinderen die op zoek zijn naar een eenvoudig ringetje. December is een leuke maand om te werken en bij uitstek een periode om eens goed uit te pakken. We kleden de winkel mooi aan en hebben nu bijvoorbeeld een kersttafel met zilverwerk neergezet. We verkopen nog altijd veel zilveren sieraden

maar we zien nu dat er steeds meer vraag is naar gouden juwelen. Dit is een modetrend, maar het komt ook door de aantrekkelijke economie.”

EEN GROTE FAMILIE

Ab Rikkoert werkt intensief samen met zijn vrouw, broer, schoonzus en zoon. “Of het werken in een familiebedrijf ook nadelig kan zijn? Dat vind ik eigenlijk niet. Natuurlijk zijn er wel eens verschillende inzichten, maar dat lijkt mij in elk bedrijf het geval en het resulteert bij ons in creatieve oplossingen. Het is juist fijn dat wij elkaar extra goed kennen en iedere medewerker heeft zijn of haar expertise. Dat is misschien ook wel de charme en de kracht van een familiebedrijf: we doen het echt samen. Jong en oud. Mijn vrouw is verantwoordelijk voor de planning en organisatie van evenementen, ik doe als beëdigd taxateur de taxaties en mijn zoon neemt de gehele e-commerce voor zijn rekening.”

ONLINE WINKEL

De online tak ziet de familie Rikkoert niet als een bedreiging voor de fysieke vestigingen, maar echt als een extra winkel. “De webwinkel is een belangrijke toevoeging van ons bedrijf en onmisbaar in deze snelle wereld. We zijn hier ruim tien jaar geleden mee gestart en nu intensief bezig met e-commerce. Consumenten oriënteren zich vaak online. Ze struinen rustig achter hun computer in ons assortiment — om trouwringen te bekijken bijvoorbeeld — , reserveren artikelen en komen goed voorbereid naar een van onze fysieke winkels. Daarom hebben we onze voorraad grotendeels online gezet. Een hele klus, maar het loont. En het is zeker zo belangrijk als de etalage in de winkelstraat!”

JUWELIER ANNO NU

“De afgelopen jaren hebben we veel verbouwd, vernieuwd en uitgebreid. Dat is noodzakelijk voor een juiste presentatie van onze collecties. Hierbij maken we gratis gebruik van de unieke sfeer van de historische panden waarin we zitten. Bij elke verbouwing hebben we ook rekening gehouden met de veiligheid van de winkels. Want een goede beveiliging is prioriteit in deze sector. Mijn overgrootvader kon het af met een houten kist voorzien van metalen beslag die na sluitingstijd achter slot en grendel ging. Nu hebben we camera’s hangen en volop moderne beveiligingsapparatuur geïnstalleerd. Maar een ding is niet veranderd in de loop der jaren: de liefde voor ons vak!”

Feest op de vloer

De een gruwelt van de naderende kerst, terwijl de ander in oktober al start met het neuriën van kerstliedjes. Voor deze retailers is het hard werken, maar vooral een feestje. Op de vloer én thuis!

≡ Nienke Duimelaar 📷 Tim Eshuis

MARIA KOLENBRANDER (49), LINGERIEWINKEL LA DEINTE, GOUDA

“Veel mensen doffen zich extra op en steken zich in een feestelijke outfit met de feestdagen. Maar lingerie blijft toch vaak een ondergeschoven kindje. Terwijl ik vind: als de onderkant netjes zit, dan ziet de bovenkant er helemaal mooi uit. Je kunt nog zo'n mooie jurk aan hebben, maar met slechte lingerie eronder sla je de plank mis. Dat zeg ik ook tegen onze klanten: gun jezelf, of je partner, goede lingerie.”

EERSTE PRIJS

“Het kopen van goede lingerie is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Mensen gaan vaak nog last minute de deur uit voor het kopen van een kerstcadeau en dan is het goed om een beetje te sturen. Wij zorgen daarom dat we een pakkende winkeletalage hebben. Het is toch je verkoopplaatje en zo lok je mensen de winkel in. Je hoopt dan dat ze langs de etalage lopen en denken: 'wow!' Dat is vorig jaar bij ons goed geslaagd: met onze etalage in 2018 zijn we uitgeroepen tot mooiste winkeletalage van Nederland.”

EEN LIEF GEBAAAR

“Een man met een kind, die een cadeautje koopt voor mama. Heren die een setje kopen voor hun geliefde of een onzekere dame die niet blij is met haar figuur. Achter elke aanschaf zit een verhaal en dat maakt mijn werk zo afwisselend. Daarom zoek ik altijd naar geschikt cadeaupapier en mooie linten. Met de feestdagen pakken wij de cadeaus extra sfeervol, slijk en origineel in. Dat is toch net iets leuker geven. Of je mij gelukkig maakt met lingerie? Haha. Mij maak je blijer met een lief

gebaar onder de boom, zoals een foto in een lijstje. Dat heeft voor mij veel meer waarde.”

SFEERVOLLE VERLICHTING

“Ik vind Kerstmis heel fijn. Het geeft zoveel sfeer! In de winkelstraat waar ik werk, de Tiendeweg in Gouda, zijn alle winkels er al vanaf oktober druk mee bezig. De winkelpanden en de straten worden sfeervol verlicht en samen werken we aan een mooie verkoopperiode. Dat geeft ook een soort saamhorigheidsgevoel. Met de kerstdagen zelf is La Deinte bewust gesloten. Ik vind niets fijner om deze dagen met mijn familie en geliefde door te brengen.”

ACHTERGROND

PENSIOENWEETJE

Woon je samen, maar ben je niet getrouwd? Dan heeft jouw partner niet automatisch recht op partnerpensioen na je overlijden. Uit de inschrijving in het bevolkingsregister moet blijken dat je met je partner op één adres woont en de gezamenlijke huishouding minimaal zes maanden heeft geduurd. Beter is het om een samenlevingscontract op te stellen bij de notaris.

“De opbrengst na de feestdagen is een derde van de hele jaaromzet!”

ERIC BARTELS (54), SLIJTERIJ EN WIJNHANDEL BARTELS

“De periode rondom de feestdagen staat voor mij gelijk aan heel hard werken. Ik ben dan bijna dag en nacht bezig met de zaak. Traditiegetrouw helpen mijn kinderen (ook in kersttrui) van 26 en 29 jaar mee, ze nemen zelfs vrij van hun werk. Wij bestaan deze maand 142 jaar, en het gaat al tig jaar hetzelfde bij Slijterij en Wijnhandel Bartels: het drukst is het vanaf november tot 1 januari.” Lachend: “Als ik wil, zou ik de planning voor 2030 al kunnen maken.”

JAAROMZET

“Ik vind het leuk om in de decembermaand extra vaak op de vloer te staan. Klanten zijn goedgehumeurd en kijken er naar uit om te tafelen met familie en vrienden. Maar deze tijd is vooral onmisbaar vanwege de goede verkoop. De opbrengst na de feestdagen is namelijk een derde van mijn hele jaaromzet! Dat maakt het meer dan waard om werkweken te draaien van ruim zestig uur.”

ANDERE TIJDEN

“We zijn gespecialiseerd in wijn en whisky en verkopen verschillende likeurtjes. Speculaas- of kaneellikeur zijn hardlopers in december. Drank is trendgevoelig: voorheen verkochten we voornamelijk whisky aan 45+’ers maar nu slaan ook studenten het massaal in. Voor hippe proeverijen bijvoorbeeld; je merkt dat ze meer te besteden hebben. Daarnaast zien wij dat mensen klaar zijn met Chardonnay en vaker kiezen voor Verdejo. En kerstpakketten? Die verkopen we nauwelijks meer.”

DRY JANUARY

“Na drie weken dag in dag uit werken, laat ik het met Kerstmis helemaal los. Ik ga dan meestal uiteten met mijn vrouw en kinderen – heerlijk om even achterover te leunen. Lekker eten, spelletjes doen en daarna een boswandeling. Vlak voor oud en nieuw is het weer druk en op 1 januari is het meteen gebeurd. De klantenomzet daalt direct; iedereen let op de centen én de lijn. Voor ons is dit een lastige maand maar gelukkig kunnen we nog lang nagenieten van de feestdrukte. Op 2 januari voel ik me heel moe, maar voldaan.”

ACHTERGROND

PENSIOENWEETJE

Naast je ouderdomspensioen bouw je ook nabestaanden pensioen op. Wanneer je komt te overlijden, hebben je kinderen mogelijk recht op wezenpensioen. Dit geldt voor kinderen tot 18 jaar. Voor studerende kinderen loopt het wezenpensioen onder bepaalde voorwaarden tot 27 jaar door.

“Ik ben echt een kerstgekkie”

STÉPHANIE BLOEMERS (30), ONLINE WOONWINKEL FONQ, UTRECHT

“Kerstfilms op televisie, gezellige kerstmuziek in de winkels en versierde straten. Heerlijk! Het kan mij niet knus genoeg zijn. Mensen lachen er vaak om, maar ik ben dol op kerst en ik kijk er echt al weken naar uit. Ook op mijn werk ben ik met Kerstmis bezig. Vanaf eind september zetten wij de feestartikelen bij FonQ online, want aan het zoekverkeer zien we dat mensen vanaf deze maand al beginnen met struinen naar kerstitems.”

BONTE BOOM

“Ik werk als content medewerker op de afdeling tuin en seizoenen. In de aanloop naar Kerstmis schrijf ik dus de hele dag over kerstartikelen die FonQ verkoopt. Heerlijk! De trend die wij zien is dat de klassieke kerstboom langzaam plaatsmaakt voor een unieke boom met daarin uitgesproken dingen. Een unicorn of een mini popcorn, je kunt het zo gek niet bedenken. Stiekem kijk ik tijdens mijn werk ook altijd even of ik iets leuks zie voor in mijn eigen boom thuis. Die is bont en kleurrijk door al mijn verzamelde versieringen. Het past niet zozeer bij elkaar maar het zit wel vol met herinneringen.” Lachend: “Ik heb inmiddels zoveel verzameld dat mijn boom elk jaar groter wordt! Mijn laatste aankoop? Dat was een gitaartje die ik voor mijn vriend heb gekocht.”

UITBUNDIGE KERST

“Rond de feestdagen is het bij FonQ extra druk. Om die reden worden wij als kantoormedewerkers ook gevraagd om in te pakken in het magazijn. Dat vind ik een leuke traditie, ik houd van de sfeer die dit met zich meebrengt. Natuurlijk moet er dan een tandje bij, maar daar draai ik mijn hand niet voor om.

En dat hoort toch ook bij kerst? Je werkt écht samen. Vorig jaar heb ik Kerstmis gevierd in Amerika. Een droom die uitkwam! Ze vieren het daar heel uitgebreid en alles is net wat meer over de top. In Nederland mis ik dat wel, wij besteden er toch minder aandacht aan. Dit jaar heb ik de dag na kerst vrij genomen. Niet om bij te komen, maar om een derde kerstdag te vieren!”

ACHTERGROND

PENSIOENWEETJE

Hoeveel pensioen jij opbouwt, hangt af van de hoogte van jouw loon. Als jij meer uren gaat werken, bouw je vanaf dan meer pensioen op. Bij sommige pensioenregelingen is er een maximumloon waarboven je geen pensioen meer opbouwt.

“Zodra de Sint het land uit is, tover ik alles om in één grote kerstetalage”

KARIN DE VRIES (60), SPEELGOEDWINKEL ROOD MET WITTE STIPPEN, DEN HAAG

“Als kind keek ik mijn ogen uit als ik in december voor de etalageruiten van de Bijenkorf stond. Rijdende treintjes, bewegende poppen; het was een uitje! Toen ik 21 jaar geleden deze speelgoedwinkel begon, nam ik me daarom voor: ik wil een winkel waar ik zelf ook zou kopen. Onze etalage is altijd een feest om naar te kijken en wij maken van cadeautjes graag iets leuks om te geven. Dat trekt publiek en ik krijg veel complimenten. Ik zie kinderen nu ook genieten van onze etalage, daar doe ik het voor.”

UITGEBREID KERSTMAAL

“In de kerstvakantie is de winkel dicht. Na een drukke periode neem ik bewust tijd voor mijn gezin. De kerstdagen vier ik thuis met mijn man, twee kinderen van 28 en 31 jaar en mijn kleindochter van 3. Meestal schuift er ook een eenzame tante of vriendin aan want met de kerstdagen moet je niet alleen zitten, vind ik. Mijn man kookt elk jaar een uitgebreid veganistisch-, vegetarisch- én vleesmaal. Daar is hij uren mee bezig en ik vind het heerlijk dat wij aan kunnen schuiven! Kerst gaat om de gezelligheid, niet om de pakjes — ook al verkoop ik zelf speelgoedcadeaus aan klanten. Mijn kinderen kregen toen zij klein waren altijd een nuttig cadeau zoals een pyjama of sokken en een uitbreiding voor in de kerststal. Die staat nu bij mijn kleinkind.”

BONTE ETALAGE

“In december zetten wij een viermeterhoge kerstboom in huis. Ik woon in hetzelfde pand als de winkel; een oud de Gruyterpand met een heel hoog plafond. Dus er is ruimte genoeg. Het is nogal een bonte boom met heel veel paddenstoelen

met — hoe kan het ook anders — rood met witte stippen. Ook de etalage is bont. Daar ben ik vanaf oktober druk mee: we starten met de herfst, dan duikelen we van Sint Maarten naar de Sint en zodra die het land uit is, tover ik het om in één grote kerstetalage. Ik doe dat zelf, want door mijn achtergrond als juf ben ik wel gewend om creatief aan de slag te gaan. De decembermaand betekent hard werken, maar al die blijgezichten daar doe je het toch voor?”

ACHTERGROND

PENSIOENWEETJE

Wil je voor je 67e met pensioen? Dat kan. Je kunt je pensioen namelijk vanaf je 55e laten ingaan. Als je eerder met pensioen gaat, dan wordt je opgebouwde pensioen verlaagd. En als je eerder stopt met werken, dan bouw je ook minder pensioen op. Houd er ook rekening mee dat je dan nog geen AOW krijgt.

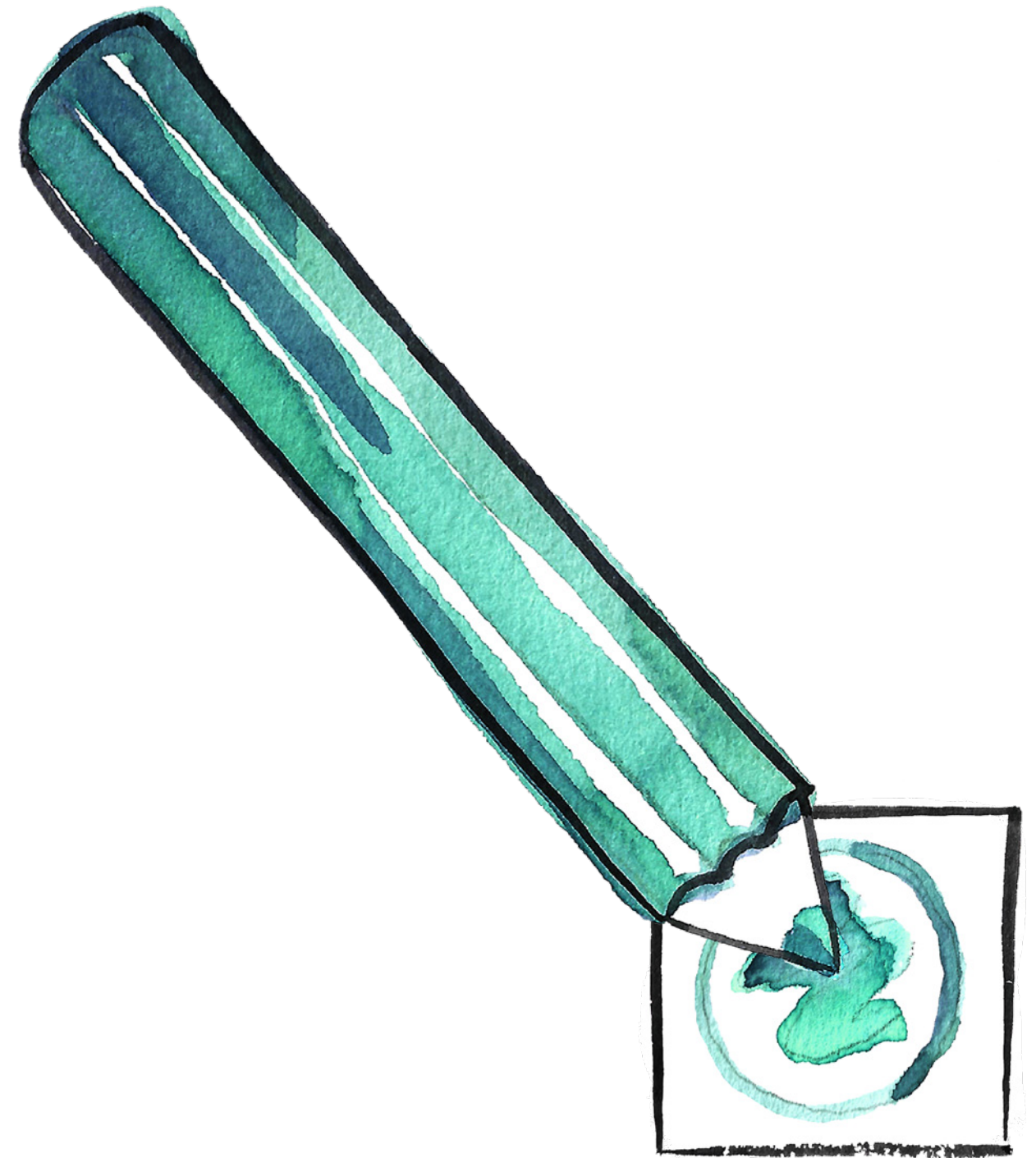
+
67
-

Onderzoek naar mening over beleggingsbeleid onder deelnemers

Vind je dat het Pensioenfonds Detailhandel nog duurzamer mag beleggen? Zelfs als dit een minder beleggingsrendement oplevert? Universiteit Maastricht deed onderzoek naar deze twee vragen onder deelnemers van het pensioenfonds. Wat blijkt? Deelnemers willen een groener en menselijker beleggingsbeleid, ook al heeft dit misschien consequenties voor hun opgebouwde pensioen. Er is een nieuw onderzoek gestart.

☰ Kees Beudeker ✎ Jasmijn Evans

(Lees verder op de volgende pagina)

WIE NAMEN DEEL AAN DE ENQUÊTE?

In de zomer van 2018 kregen 49.552 deelnemers een e-mail met de vraag om mee te doen aan een grote online enquête. Ruim 10 procent van de gemailde deelnemers begon met het invullen van de vragenlijsten. Uiteindelijk leverde 5,1 procent een volledig ingevulde enquête in. Het grootste deel van deze groep is vrouw (61,5 procent) met een gemiddelde leeftijd van 46,4 jaar. Ruim een kwart van deze onderzoeksgroep (29,4 procent) heeft een universitaire studie gedaan. Gemiddeld verdienen de mensen uit de steekproef 2.868 euro netto per maand. De onderzoeksgroep is representatief voor de deelnemers van Pensioenfonds Detailhandel.

RESULTATEN

1. 66,7 procent wil dat Pensioenfonds Detailhandel duurzamer belegt, **10,3 procent** is daar tegen.

2. 75,6 procent vindt dat Pensioenfonds Detailhandel met bedrijven in gesprek moet gaan om hun activiteiten duurzamer te krijgen.

3. Meer dan 70 procent wil dat Pensioenfonds Detailhandel niet meer belegt in corrupte bedrijven of ondernemingen die slecht zijn voor het klimaat.

Minder dan **50 procent** vindt het belangrijk om organisaties uit te sluiten die zich bezighouden met de productie van tabak of alcohol.

MEER DUURZAAMHEIDSDOELEN?

In 2017 heeft Pensioenfonds Detailhandel zich verbonden aan de 17

duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties. Vanaf dat moment lag de focus op drie van deze doelen (Eerlijk werk/economische groei, Klimaatactie en Vrede, justitie en sterke publieke diensten). Het bestuur van het pensioenfonds wilde daar een vierde doel (Verantwoorde productie en consumptie) aan toevoegen. Ook dit plan is in de online-enquête van Universiteit Maastricht onderzocht. Deelnemers kregen de vraag:

‘Wilt u dat Pensioenfonds Detailhandel een vierde duurzaam ontwikkelingsdoel toevoegt om op te focussen?’

Iets minder dan **70 procent** van de respondenten heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat het vierde duurzaamheidsdoel wordt toegevoegd.

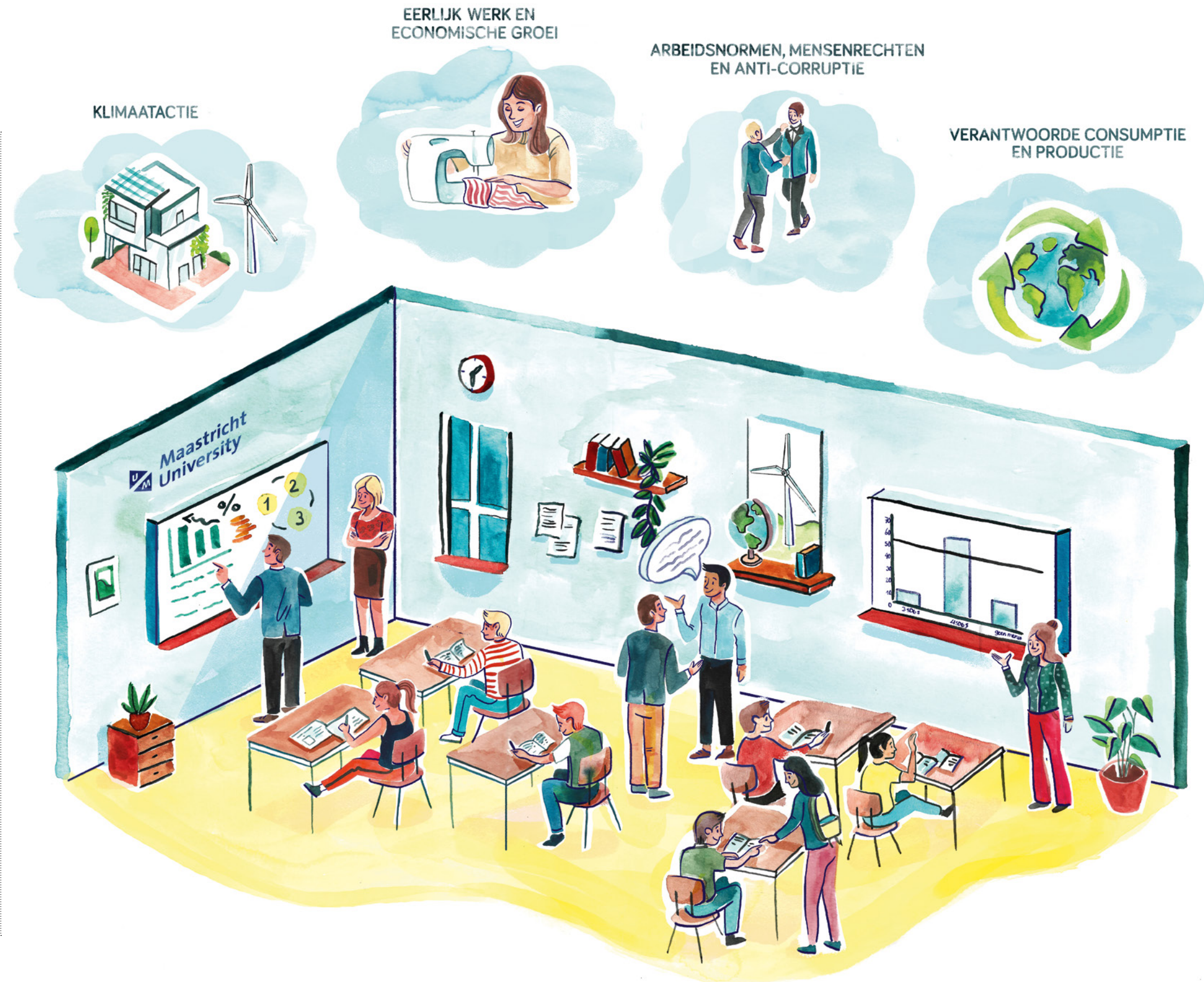
ADVIES VAN UNIVERSITEIT MAASTRICHT?

1. Voeg het vierde duurzaamheidsdoel toe als focus in het beleggingsbeleid en communiceer daarover actief naar de deelnemers en werkgevers.

2. Betrek deelnemers bij belangrijke onderwerpen. Er is een sterke wens om mee te denken en er is veel belangstelling van werknemers in de retail.

VERVOLGSTAPPEN

Invallende heeft het bestuur van Pensioenfonds Detailhandel het vierde duurzaamheidsdoel toegevoegd als belangrijk aandachtsgebied in het beleggingsbeleid. Daarnaast heeft Universiteit Maastricht de opdracht gegeven om dit jaar nog verder te gaan met onderzoek onder de deelnemers, zodat hun werkelijke risicobereidheid in kaart kan worden gebracht.

ijsscha

Maar liefst 310.000 werknemers bouwen pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel. Wie zijn deze mensen? En wat doen ze binnen de detailhandel? In deze rubriek vertellen deelnemers over hun werk, drijfveren en plannen voor de toekomst. Jessica Verhulsdonck (41) is filiaalleider bij kringloopwarenhuis Het Goed in Nijmegen.

☰ Malou Godet 📷 Juan Rooijackers

Bij een kringloop denk je toch al gauw aan mufte kleding en ouwe meuk.

“Dat is echt een vooroordeel. Bij ons in de winkel ruikt het fris, heeft alles een vaste indeling en presenteren we de items in leuke setjes. We noemen onszelf daarom geen kringloopwinkel, maar een kringloopwarenhuis.”

Ben je altijd al van de tweedehandsjes geweest?

“Absoluut niet, haha. Toen ik via mijn leerwerktraject van de gemeente Nijmegen bij Het Goed moest solliciteren, dacht ik: dat is niets voor mij. Maar eenmaal op gesprek, kreeg ik zo’n warm onthaal dat ik enthousiast werd. Bovendien zag ik volop door-groeimogelijkheden. Tegen de bedrijfsleider heb ik gezegd dat ik ooit op zijn stoel zou zitten. Nou, dat is gelukt!”

Waarom is het zo fijn om bij Het Goed te werken?

“Naast het vaste team, werken er mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt: van taakstraffers tot personen die in een leerwerktraject

zitten zoals ik destijds. Dat ik iemand een zetje in de goede richting kan geven of kan helpen om zichzelf te ontwikkelen, geeft heel veel voldoening. Daarbij is de werksfeer fijn: iedereen voelt zich hier veilig en op z’n plek.”

Wanneer ben je in je element?

“Als ik keihard aan het werk ben tussen de mensen op de winkelvloer én als ik medewerkers kan meenemen in mijn enthousiasme.”

En wat is voor jou een moetje?

“Kantoorwerk! Ook het afscheid nemen van collega’s doe ik niet graag. In die paar maanden dat iemand hier zit, bouw je toch een band op. Helemaal als diegene door een moeilijke periode gaat en je daar veel van hebt meegekregen. Het liefst zou ik iedereen in dienst nemen, maar helaas kan dat niet.”

Word je weleens in de verleiding gebracht om iets te kopen?

“Als er een spel binnenkomt als ‘Raad je plaatje’ dan móet ik dat hebben. Inmiddels staat de hele zolderverdieping vol

jeugdsentiment. Maar ook ons interieur komt grotendeels uit de winkel. Dat had ik voordat ik hier aan de slag ging, nooit kunnen bedenken.”

Je werkt inmiddels dertien jaar bij Het Goed. Gaat het niet vervelen?

“Nee, want geen dag is hetzelfde. Niet alleen de klanten en collega’s wisselen; ook de spullen die voorbijkomen. Het ene moment geeft iemand een product af waar een mooi verhaal achter zit en het volgende moment wordt er een gouden tand, kunstgebit of dildo ingeleverd. Vaak ontdek je pas dat soort items in de doos als diegene al weg is, haha. Ook de afwisseling in mijn werkzaamheden is fijn: ik run een winkel én ben maatschappelijk bezig.”

“Het geeft voldoening om iemand een zetje in de goede richting te geven”

Dus over tien jaar werk je hier nog?

“Dat durf ik niet te zeggen, maar ik hoop het wel. Ik kan me in elk geval niets voorstellen bij een kantoorbaan, waarbij je elke dag tussen dezelfde mensen zit.”

En als we nog verder vooruitkijken: ben je al bezig met je pensioen?

“Eigenlijk niet, want ik vind mezelf nog relatief jong. Bovendien kan alles tegen die tijd anders zijn. Ik zie het allemaal wel over een jaar of twintig.”

PASPOORT

JESSICA& PENSIOEN

Jessica zit op haar plek bij Het Goed en hoopt er nog jaren te werken. Mocht zij de retail ooit verlaten, dan stopt haar pensioenopbouw bij Pensioenfonds Detailhandel. Het pensioen dat ze heeft opgebouwd kan ze dan laten staan óf inbrengen bij het pensioenfonds van haar nieuwe werkgever. Dit heet waardeoverdracht.

“Ze houden het liefst alles binnen de familie”

Als er iets is wat ze in Zweden mist dan is het een Hollandse haring en de directheid van Rotterdammers. Toch zou Ellie Bijl (77) voor geen goud terug willen naar Nederland. “De Zweden zijn stug, maar als ze zich eenmaal openstellen, maak je vrienden voor het leven.”

☰ Kees Beudeker 📷 Daniel Johansson & Image Bank Sweden

Vanuit haar woonkamer kijkt Ellie Bijl op de uitgestrekte bossen van Lessebo in de Zuid-Zweedse regio Småland. Een gebied zo groot als Nederland met veel wouden, meren en ossenbloedrode houten huizen. Het land van Pipi Langkous. Tien jaar geleden emigreerde Ellie naar dit stipje op de landkaart, samen met haar partner Tony. Daarvoor woonden ze een jaar in Nederland en acht jaar in de Turkse badplaats Marmaris, waar ze een restaurant runden. “In Nederland wilden we de draad weer

oppakken, maar als je zo lang bent weggeweest, mis je de trends. Mensen zaten meer op hun telefoon dan dat ze oog hadden voor hun omgeving en in de stad leek alles op consumeren gericht. Na een paar maanden zeiden we tegen elkaar: wie zit hier nog op ons te wachten? Eerst dachten we aan een verhuizing naar Spanje of Portugal, maar de economische situatie was daar door de crisis te onzeker. Zelfs Canada kwam ter sprake. We hadden alleen geen vijftigduizend Canadese dollar per persoon. Die heb je nodig om überhaupt in dat land te mogen wonen. Met de camper zijn we uiteindelijk naar Zweden getrokken. We werden daar gegrepen door de rust en de natuur.”

LUIERTAART

In de knusse woonkamer in Lessebo wordt iedere beweging van Ellie gevolgd door haar twee honden, een Mechelse herder en een Pekinees. Terwijl ze met de kopjes voor de koffie rommelt, vertelt ze over haar ervaringen in haar nieuwe thuisland. Dat de Zweden nogal behoudend zijn en het liefst alles binnen de familie houden. Dat ze niet zo gauw bij je op de koffie komen. Dat er bij een geboorte van een baby in de buurt niets aan feestelijkheden wordt gedaan en dat je geen dankjewel hoeft te zeggen als je een bos bloemen krijgt. Toen Ellie laatst een paar huizen verderop een moeder met een kinderwagen naar buiten zag gaan en besloot een ‘luiertaart’ voor haar te maken, werd ze aangekeken alsof ze een paar gram nederwiet kwam langsbrengen. Toch is er volgens haar ook een andere kant: “De Zweden zijn ontzettend gesteld op hun tradities. Hier in het dorp dansen ze op 1 mei allemaal om de meiboom. Jong en oud. Waar zie je dat nog?”

WORSTEN EN SAUZEN

In Zweden heeft Tony een succesvolle autospuiterij voor oldtimers, waarvan Ellie de administratie en personeelszaken doet. Ellie leerde Tony in de jaren ’90 kennen. Hij was toen leraar aan het mbo voor motortechniek. Omdat Tony Turkse roots heeft en Ellie graag naar Turkije op vakantie ging, besloten ze rond de eeuwwisseling een klein restaurant te ope-

“Toen Ellie laatst besloot een ‘luiertaart’ te maken, werd ze aangekeken alsof ze een paar gram nederwiet kwam langsbrengen”

nen in Marmaris: “Ik regelde de zakelijke kant, Tony de keuken. Dat vonden ze daar behoorlijk wennen; een vrouw die de zaakjes regelde. Maar het werkte prima.” Toch besloten Ellie en Tony om met het restaurant te stoppen. De Turkse economie raakte in het slop en ze vonden de sfeer er in Turkije niet beter op worden.

Heel even hebben ze ook overwogen om in Zweden een restaurant te beginnen. “Zo gezond is autospuiterij niet”, zegt Ellie nadat ze van haar koffie heeft genipt. “Maar als je de eetgewoonten van een land niet kent, is het gedoemd te mislukken. Inmiddels weten we beter. Gerechten zijn hier behoorlijk saai. Je hebt de keuze uit wild met god-weet-hoeveel sauzen of allerlei soorten worst. Als Tony volgend jaar met de autospuiterij stopt, overwegen we om iets in de horeca te beginnen.”

ROCK ’N ROLL

Ellie groeide op in Rotterdam, vlakbij Diergaarde Blijdorp. Na de Mulo deed ze de Handelsavondschool en werkte daarna als directiesecretaresse voor twee Rotterdamse architectenbureaus. Met haar eerste man nam ze een postzegelwinkel over. “Inmiddels is hij overleden. We hebben gouden jaren meegemaakt, het is een interessant vakgebied, waar veel geschiedenis bij komt kijken, maar in de jaren ’80 stortte de handel in. We konden weer opnieuw beginnen. Ons huwelijk was daar niet tegen bestand. Mijn ex vertrok naar Spanje. Ik bleef als alleenstaande moeder achter met een zoon van 14 jaar.”

Ellie zou daarna tien jaar vrijgezel blijven, waarvan ze zeven jaar de kost verdiende als exportmanager bij Zeevishandel Schmidt in Rotterdam en de laatste drie jaar een vriendin hielp met de organisatie van haar berghotel in Oostenrijk. Ondertussen ontmoette ze Tony tijdens de rock ’n roll-lessen op de dansschool.

DE ZWEEDSE MAÑANA-CULTUUR

Uit een kast in de woonkamer haalt Ellie een zilveren ketting met daaraan grote ornamenten in de vorm van eikenbladeren. In Zweden is ze begonnen met aquarelleren (onder meer de Nachtwacht van Rembrandt, maar dan met teddyberen) en het maken van een sieradenlijn. Kortgeleden heeft ze zelfs op een beurs gestaan. Dat was volgens Ellie geen succes. Ze vermoedt dat haar creaties iets te uitgesproken zijn voor de ingetogen Zweedse smaak. “Ik moet me er van Tony niets van aantrekken. Het gaat erom wat ik mooi vind.”

Dit voorjaar kreeg Ellie een lichte hersenbloeding. Ze heeft er gelukkig niets aan overgehouden. Even was ze bang om haar talenkennis te verliezen. Ellie spreekt namelijk Spaans, Turks, Engels en

Heel even hebben ze overwogen om in Zweden, net als ze dat in het Turkse Marmaris hadden gedaan, een restaurant te beginnen. “Maar als je de eetgewoonten van een land niet kent, is het gedoemd te mislukken”, weet Ellie Bijl. De Rotterdamse doet nu de administratie voor haar partner Tony. Hij heeft een autospuiterij.

Duits. Alleen het Zweeds is ze niet machtig. Maar omdat het zo op het Nederlands lijkt, ervaart ze dat niet als een groot probleem. Wat in haar ogen onbegrijpelijk is, is de mañana-cultuur van de Zweden. “Je kunt bij de supermarktkassa ongestoord je verhaal houden, terwijl de rest rustig staat te wachten. En een klus die morgen gedaan kan worden, wordt net zo makkelijk doorgeschoven naar de volgende dag. Dat is de Zweedse

manier van leven.” Minder makkelijk wordt er trouwens gedaan als het op politiek aankomt, heeft Ellie ontdekt. “Als je daar tijdens een etentje over begint, valt het gesprek direct stil. Volgens mij heeft dat te maken met de Zweedse geschiedenis. Er is hier in de afgelopen tweehonderd jaar geen oorlog geweest. In Nederland zijn we toch meer gewend om voor iets te strijden.”

“Een klus die morgen gedaan kan worden, wordt net zo makkelijk doorgeschoven naar de volgende dag, dat is de Zweedse mañana-cultuur”

VERS GEVALLEN SNEEUW

In Zweden bewonen Tony en Ellie twee verschillende huizen. Ellie woont in Lessebo, in een Duits aandoende boerderij van donkerbruine baksteen met witte luiken, terwijl Tony in het tien kilometer verderop gelegen Kosta zijn stulpje heeft staan, een typisch Zweeds geelhouten huis met rode dakpannen. De plek waar Ellie woont, staat in de wijde omgeving bekend om de eeuwenoude papierfabriek, en het dorp van Tony vanwege de glasfabriek- en blazerij.

Noch Ellie, noch Tony willen meer terug naar Nederland, vertelt ze. “Wat ik alleen mis is Hollandse haring en de directheid van de Rotterdammers, maar we zijn hier volledig geaccepteerd en hebben veel vrienden en kennissen. Ook uit Nederland komen bekenden regelmatig over. Mijn hartsvriendin neemt ieder jaar de eerste vlucht bij vers gevallen sneeuw. En wat we in Turkije niet hadden, hebben we hier wel: het thuisgevoel. Volgens mij heeft dat te maken met Europa. Daar ben ik achter gekomen, ik voel me vooral een Europeaan.”

ACHTERGROND

HOE HEEFT ELLIE HAAR PENSIOEN GEREGLD?

Een jaar voordat Ellie Bijl naar Zweden verhuisde en met pensioen ging, werkte ze bij de gemeente Rotterdam in de jeugdzorg. Uit die tijd heeft ze een klein aanvullend pensioen. Ook ontvangt Ellie ouderdomspensioenen van Pensioenfonds Detailhandel voor de jaren dat ze als exportmanager bij Schmidt Zeevis in dienst was. Deze bedragen ontvangt Ellie bovenop de AOW. Volgens Ellie is haar besteedbare bedrag na pensionering niet om over naar huis te schrijven, maar kan ze zich ermee redden. Ellie krijgt ook een klein salaris voor de werkzaamheden in de autospuiterij van Tony. Omdat Ellie bijna haar hele werkzame leven ondernemster is geweest, heeft ze weinig pensioen opgebouwd. In Nederland moeten ondernemers zelf hun pensioenopbouw regelen, maar krijgen wel AOW. Anders dan veel werknemers zijn ze niet verplicht aangesloten bij een pensioenfonds.

Jij& bijzondere werkgever

Inmocasa damesmodezaak in Strijen

“Als ondernemer zit je nooit stil”

Monique van der Most (51) staat al dertien jaar aan het roer van Inmocasa: een damesmodezaak in Strijen. Ze is als eenmanszaak begonnen, maar geeft inmiddels leiding aan een team van vier vrouwen. Wat voor werkgever is ze? En wat is de kracht achter haar goedlopende bedrijf? Jij&Wij magazine beide naar op.

Nienke Duimelaar Eigen archief

Hoe sta jij bekend bij je personeel?

Lachend: “Oei, dat kun je beter aan hen vragen! Maar ik denk dat ze mij zien als een enthousiast en sprankelend persoon. Ze zullen ook wel zeggen dat ik rommelig en chaotisch ben. En vaak denken: wat heeft Monique nu weer bedacht?”

Ben je zo’n bezige bij?

“Absoluut! Als ondernemer zit je eigenlijk nooit stil en ik ben graag aan het werk. Ik heb altijd nieuwe ideeën om de winkel op een creatieve manier leuker en beter te maken. Zo organiseer ik binnenkort een high tea in de zaak en bieden we ook personal styling aan.”

Verwacht jij dezelfde inzet en creativiteit van je medewerkers?

“Ik heb Inmocasa met mijn hele ziel en zaligheid opgestart, dus ik kan niet verwachten dat mijn medewerkers hetzelfde voelen voor de zaak als ik. Wel vind ik het belangrijk dat zij plezier hebben in hun werk. Als je je baan leuk vindt, blijf je fris en sta je vol goede energie op de vloer. Dat werkt door naar onze klanten.”

Waarom kies jij voor het modevak?

“Het werken met klanten die ik persoonlijke aandacht kan geven, vind ik elke dag weer een feest. Ik doe dit al sinds mijn negentiende en zou niks

anders willen. Mijn doel is dat klanten met een goed gevoel en passende kleding de deur uitgaan.”

Wat is Inmocasa voor een winkel?

“Het is een exclusieve, maar betaalbare, damesmodezaak. Bij ons kun je terecht voor een broek maar ook voor schoenen, sjaals, tassen en sieraden. Ik denk graag in sets en wij adviseren vrouwen ook vaak om het een en ander met elkaar te combineren.”

Iedereen heeft wel verbeterpunten. Waar zou jij aan kunnen werken?

“Ik houd graag de touwtjes in

handen. Dat zit nu eenmaal in de aard van ’t beestje. Het is in de loop der jaren minder geworden hoor, want ik werk met een superteam. Maar delegeren blijft voor mij nog wel een dingetje!”

Waar haal jij je inspiratie vandaan?

“Met andere ondernemers zit ik in een schrijfclub en dat is toch leuk! Door de gesprekken met gelijkgestemden krijg ik kracht, energie en heel veel nieuwe ideeën. Ik was niet zo van de onlinewereld, maar ik blog nu over mijn werk én zit op Instagram.”

“Een pensioenfonds moet zich veel meer dan twintig jaar geleden bewust zijn van haar maatschappelijke rol”

Terwijl zijn klasgenootjes droomden van een baan als brandweerman, boog hij zich liever over een paar ingewikkelde rekensommen. “Ik ben altijd een behoorlijke cijferaar geweest”, vertelt Henk Schuijt (67). Hij is voorzitter van de Raad van Toezicht van Pensioenfonds Detailhandel. Hiervoor had hij een glanzende loopbaan bij supermarktkoncern Ahold.

☰ Kees Beudeker 📷 Lize Kraan

"Pensioenfonds Detailhandel is een groot fonds met allerlei type deelnemers"

graad staat voor de gezondheid van een pensioenfonds, red.) Als je het goed geregeld had, dan was er nauwelijks toezicht. Tegenwoordig liggen pensioenfondsen onder een vergrootglas. Een pensioenfonds moet zich ook veel meer dan twintig jaar geleden bewust zijn van haar maatschappelijke rol. Hoe duurzaam is je beleggingsbeleid bijvoorbeeld? Het gaat al lang niet meer alleen om de cijfertjes."

Wat betekenen die ontwikkelingen voor jou?

"Ik vind het daardoor interessanter, complexer en veelzijdiger geworden."

Welke functie vervult de Raad van Toezicht in dit hele spel?

"In 2014 is er een nieuwe wet van kracht geworden 'Versterking pensioenfonds besturen'. Daarin is bepaald dat de Raad van Toezicht controle uitoefent op het bestuur en de algemene zaken binnen het pensioenfonds."

In de praktijk betekent dat?

"Dat je niet zozeer een oordeel hebt over een besluit van het bestuur an sich, maar vooral helder in beeld wilt krijgen hoe besluiten tot stand zijn gekomen. We toetsen of het proces zorgvuldig is doorlopen en of het voldoet aan de wet- en regelgeving en logisch is."

Geef eens een voorbeeld.

"Bij belangrijke besluiten – bijvoorbeeld het besluit voor de gedeeltelijke indexatie in 2018 (als een van de weinige pensioenfondsen verhoogde Pensioenfonds Detailhandel de pensioenen, red.) – toets je of het daadwerkelijk kan. Zijn er bijvoorbeeld geen aannames gedaan in de dekkingsgraad die risico's opleveren, bestaan er voldoende waarborgen? Daarnaast toetsen we of een besluit binnen de wetgeving valt en aan de DNB-regels voldoet."

Welk getal van Pensioenfonds Detailhandel trok meteen je aandacht toen je zes jaar geleden begon als voorzitter van de Raad van Toezicht?

"Het is moeilijk om in zijn algemeenheid iets over cijfers te zeggen. Maar Pensioenfonds Detailhandel is een groot fonds met allerlei type deelnemers en verschillende soorten bedrijven. Daardoor is het besturen van zo'n organisatie complex. Dat vind ik fascinerend."

Wat is er zo moeilijk aan Pensioenfonds Detailhandel?

"Door al die verschillende deelnemers en bedrijven, heb je te maken met belangen die sterk uiteen kunnen lopen. Kijk naar het bestuur; daarin zitten afgevaardigden van werkgevers én de vakbonden. Het bij elkaar krijgen van bestuursleden is soms best een gepuzzel. Bovendien nemen de eisen en specialisaties voor hun functie almaar toe."

En verder?

"Heb je te maken met de verschillende sectoren in de detailhandel en hun financiële ontwikkeling. Wat betekent

het als de V&D over de kop gaat? Welke gevolgen heeft het vertrek van Hudson's Bay uit Nederland?"

Zeg jij het maar.

"Als er iets gebeurt - zoals met de V&D - is het in de eerste plaats natuurlijk heel vervelend voor de deelnemers zelf, zij hebben geen baan meer en zijn daardoor niet meer aangesloten bij het pensioenfonds. Maar door alle mutaties levert het in de organisatie van het pensioenfonds ook veel praktisch werk op."

Hebben de aderlatingen in de 'klassieke detailhandel' ook gevolgen voor de gezondheid van het pensioenfonds?

"Toen de V&D omviel, is onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds. Het bleek nauwelijks invloed te hebben."

Je draait meer dan twintig jaar mee in de pensioenwereld. Is er veel veranderd?

"Toen ik begon, waren dekkingsgraden van 145 procent heel normaal (dekkings-

Is de Raad van Toezicht niet vooral een papieren tijger? Hebben jullie wel wat in de melk te brokkelen op het moment dat jullie van mening verschillen met het bestuur?

"We zullen altijd eerst met de voorzitters in gesprek gaan. Maar als we daar niet uitkomen en het gaat echt dwars, dan kunnen we het in het ergste geval melden bij de DNB. Mocht dat tot niks leiden, kan de DNB het bestuur terugfluiten en zelfs onder verscherpt toezicht plaatsen. Met andere woorden; we kunnen een flinke vuist maken."

Is dat wel eens aan de orde geweest?

"Nooit. De manier waarop dit bestuur het pensioenfonds bestuurt... Petje af. Ze doen het verdomde goed."

Wat doen ze goed?

"Ze kaarten op de juiste manier veranderingen aan en ze willen voorop lopen in hun service naar de deelnemers. Het bestuur is veelzijdig samengesteld en er is op alle bestuurlijke onderdelen voldoende kennis en kunde in huis."

Wil je dat verduidelijken?

"Het pensioenfonds heeft onder meer het risico van lage rentestanden verstandig afgedekt. Dit betekent dat het vermogen van het pensioenfonds minder te lijden heeft onder de actuele lage marktrentes. Hierdoor zijn de pensioenverplichtingen goed afgedicht. Daarbovenop wordt heel scherp op de kosten gelet. Dit pensioenfonds is nu al klaar voor één van de nieuwe regelingen uit het pensioenakkoord."

Toch staan de media bol van de waarschuwingen over pensioenfondsen die moeten korten.

"Ondanks de lage rente en het slechte beleggingsjaar in 2018 heeft Pensi-

oenfonds Detailhandel nog steeds een dekkingsgraad boven de 100. De zorgen zijn minder groot dan bij enkele andere grote pensioenfondsen."

Maar?

"We moeten ons wel afvragen hoe lang we nog doorkunnen met dit stelsel. Want is het nog verstandig om met die langdurige lage rente - en zelfs negatieve rente - zo te blijven sparen voor ons pensioen."

Hoe kan het pensioenstelsel anders?

"Dat is tien jaar geleden al bedacht met persoonlijke pensioenpotjes, waarbij de solidariteit collectief wordt geregeld op beleggingen, lang leven en arbeidsongeschiktheid. Wat er in de pot zit wordt uitgekeerd. Hierdoor verandert het toezichtkader. Het gedoe met hersteltermijnen en buffers verdwijnt. Let wel; het risico voor de deelnemer wordt er niet minder om, wel zichtbaarder. Omdat je inzage hebt in je eigen potje waar je meer of minder beleggingsrisico mee neemt."

Wat is de belangrijkste les die je hebt geleerd in de pensioenwereld?

"Erasmus zei het al: alleen een onnozel weet alles. Denk dus vooral niet dat je de wijsheid in pacht hebt. Bij beleggen is dat zeker zo. Als je denkt dat er morgen een economische recessie komt, is het 90 procent van de tijd fout getimed. Je weet het gewoon nooit."

“Ondanks de lage rente en het slechte beleggingsjaar in 2018, heeft Pensioenfonds Detailhandel nog steeds een dekkingsgraad boven de 100”

ACHTERGROND

Henk Schuijt

Woont in Gelderland vlakbij de Hoge Veluwe. Hij is vader van twee kinderen en grootvader van twee kleinkinderen. Zijn hobby's zijn natuurfotografie, zeilen en wandelen. Favoriete vakantie landen: Friesland, Spanje en Canada.

De Raad van Toezicht van Pensioenfonds Detailhandel wordt gevormd door drie onafhankelijk pensioenskundigen. Naast voorzitter Henk Schuijt zijn de andere leden: Ton Meijs en Roel Beetsma.

Ton Meijs is bedrijfseconoom. Ruim 40 jaar werkte hij in financieel-economische functies (controller en CFO) bij Daf Trucks, United Bus, Bouwfonds Nederlandse Gemeenten, Hoogovens Technical Services en Ato Origin. Meijs maakt zich hard voor volledige openheid en transparantie van het bestuur en het beleid van het fonds.

Roel Beetsma is hoogleraar in de pensioeneconomie aan de Universiteit van Amsterdam. Als toezichthouder streeft hij ernaar om bij te dragen aan een goede besluitvorming met een evenwichtige belangenafweging tussen de verschillende groepen deelnemers.

Natuurlijk kun je na een lange werkdag op de bank ploffen voor de tv, maar je kunt ook aan het puzzelen slaan. Goed voor je brein én je maakt kans op leuke prijzen.

BINAIRE PUZZEL

		0				0		
					1			1
					0		0	
		1	1		1			
		0		0				1
					1			
	1		0		1			
				1				0
0			0					
			0	1		0		0

Bij een binaire puzzel moet in elk hokje een nul of een één geplaatst worden. Er mogen nooit meer dan 2 nullen of 2 enen naast elkaar of boven elkaar staan. Elke rij en elke kolom moet evenveel nullen als enen bevatten. Er mogen geen twee rijen en kolommen exact hetzelfde zijn.

KAKURO

In een Kakuro moeten getallen ingevuld worden in plaats van woorden. Van elk getal is de som van de cijfers gelijk aan het getal in het gekleurde vakje. De nul wordt niet gebruikt en er komen nooit dezelfde cijfers in een getal voor.

KRUISWOORDPUZZEL

	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	
12						13		14					15
16			17			18		19				20	
21					22						23		
24			25		26		27	28		29		30	
31		32						33			34		
		35				36		37					
					38								
39		40		41			42		43		44		45
46	47							48				49	
50			51			52		53				54	
55					56	57					58		
59			60		61			62		63		64	
65		66						67			68		
	69						70						

39	8	58	12	69	25	45	4	70	37	15
----	---	----	----	----	----	----	---	----	----	----

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

Horizontaal: 1 tennistern 6 Spaans gerecht 12 cijferpuz-
zel 14 lacune 16 in casu 17 doordringend 20 laatstleder-
21 bedorven 22 nieuw (in samenst.) 23 ledikant 24 extra
large 25 bakmengsel 27 aanschaf 30 overdreven 31
pl. in Italië 33 onderdaan 35 al 37 liefdevol 38 Russisch
gebergte 40 machinemens 42 krantenstalletje 46 hekel
48 pl. in Drenthe 50 telegraaf restant 51 fossiel reptiel
53 deel v.e. toneelstuk 54 emeritus 55 stommeling 56
ijzerhoudende grond 58 mannetjesschaap 59 landbouw-
erktuig 60 uitnodigen 64 Frans lidwoord 65 verlies 67 niet
deelbaar door twee 69 avondsignaal 70 afvallige.

Verticaal: 1 slasoort **2** en dergelijke **3** spits **4** snaarinstrument **5** honkbalterm **7** op de wijze van **8** simpelheid **9** Europeaan **10** laatstgenoemde **11** sportvrouw **12** alarmtoestel **13** onheilsgenoed **15** niet hier **18** krap **19** vrouwenkleding **25** onderdanigheid **26** loofboom **28** gedenknaald **29** druk **32** persoonlijk record **34** gram **36** deel v.e. tennispartij **37** rivierarm **39** boomwol **40** rooms-katholiek **41** appelgebak **43** circa **44** kilofiet **45** vaart minderen **47** oorlogsschip **49** drugshandelaar **52** vrouwtjesschaap **53** vlaktemaat **57** etcetera **60** loofboom **61** ongedierte **62** garm **63** kort geleden **66** domina **68** van een.

**MAAK KANS OP ÉÉN VAN
DE VVV-CADEAUBONNEN!**

Stuur de oplossing van de kruiswoordpuzzel vóór 11 januari 2020 naar jc@pensioenfondsdetailhandel.nl. De winnaars ontvangen een persoonlijk bericht.

Teamspirit

Of je wel of niet fluitend naar je werk gaat, hangt letterlijk af van de collega's om je heen. In deze rubriek komen de leukste en gezelligste retailteams voorbij. Van feestfoto's tot jubileumkiekjes.

1 Dierking Haarinstituut — Ria Dierking: “Op de foto staan Claudia, Danphy, Ria, Danielle en Petra. Dit gezellige clubje zijn mijn lieve, enthousiaste medewerkers. Samen maken wij mensen blij met een haarprobleem.”

2 OPEN32 – Silvana Lionahr: “Dit is team ‘happy’ van OPEN32 in Hellevoetsluis. Ik ben trots dat we ondanks de grote leeftijdsverschillen goed kunnen samenwerken en een sterk en enthousiast team zijn.”

3 Juwelier en opticien Berwin Bijholt –

4 Ligtfoot Shoes Moergestel – Peter Ligtfoot:
 “Dit is een super enthousiast team van mensen die al jaren bij ons werken. We zijn met elkaar een weekend naar Porto geweest omdat onze winkel 25 jaar bestond.”

5 Shoppartners — Simone de Kruijf-Vlogtman:
 “In het zonnetje ons logistieke team in Alkmaar.
 Met ruim 95 collega's zorgen zij dagelijks voor het
 versturen van een grote hoeveelheid webshopbe-
 stellingen. Toppers!”

6 Berg&Berg woninginrichting – Iris Maas:
"Veel werknemers werken al jaren bij Berg&Berg en de sfeer is erg relaxed. Deze foto is van een uitje. De dag is afgesloten met een heerlijke barbecue."

Zit jij ook in een leuk team?

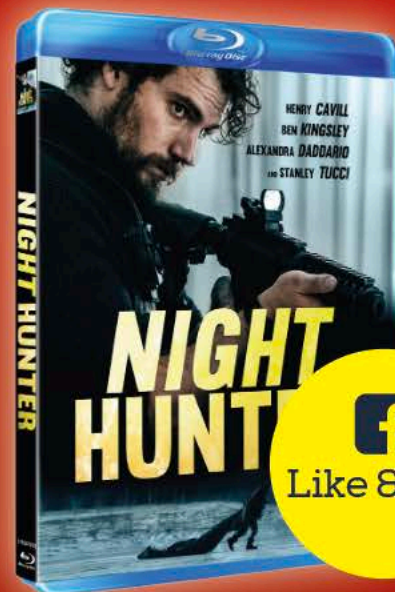
Maak dan een foto met je collega's en stuur deze naar: jc@pensioenfondsdetailhandel.nl

jij&de achter pagina

Like onze
Facebookpagina
én het bijbehorende
bericht en **win de
DVD van
Night Hunter**

Ga snel naar **f** [jijenvijmagazine](#)
like ons bericht en win de DVD

Like & win

Mis ons niet en vind Jij&Wij magazine nu ook online!

www.jijenvijmagazine.nl | **f** **i** **n**

Je geld zien groeien?

Sommige mensen denken dat als je van baan wisselt, je opgebouwde pensioen verloren gaat. Een misverstand. Jouw pensioenrechten zijn van jou, die behoud je. Op mijnpensioenoverzicht.nl vind je alle pensioenpotjes terug die je tot nu toe hebt opgebouwd. Nog leuker, iedere maand komt daar een bedrag bij.

HERMAN'S WINKEL

IN HERMAN'S WINKEL NU:
LOKAAL GEKWEETE
BIOLOGISCHE
GENDER NEUTRALE
CIRCULAIRE
LEASE KERSTBOMEN

LAAT MAAR
ZITTEN

JOURE
ALVITES

SERVICE

Kom je ergens niet uit of heb je een vraag? De Pensioendesk is van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur bereikbaar op dit telefoonnummer: **0800-1972**.

Je kunt ons ook altijd mailen: deelnemer@pensioenfondsdetailhandel.nl. Lees meer op pensioenfondsdetailhandel.nl